

ломної роботи. Виходячи з цього, виконання комплексного тренінгу та його захист, як логічне завершення навчальної програми магістерського рівня, необхідно здійснювати після складання іспитів з дисциплін, які включені до складу тренінгу. Тобто, за графіком і розкладом навчального процесу за магістерською програмою захист комплексного тренінгу, як заключного етапу навчання, пропонується здійснювати після другого семестру напередодні захисту магістерської дипломної роботи.

Тренінг проводиться і виконується кожним студентом у ролі *головного бухгалтера «віртуального» підприємства* за розкладом і межах магістерської програми (40 годин) на протязі другого семестру у спеціальних лабораторіях (комп'ютерних класах), або на базі практики, під керівництвом і консультуванням викладача за певною комп'ютерною технологією і принципами максимальної *індивідуалізації* (унікальності) і *самостійності* роботи кожного студента.

Результати виконаного тренінгу (тренінгово завдання) уявляють собою комплект відповідних *форм бухгалтерських регістрів, форм нормативно-правових документів та звітності підприємства, контрольно-аналітичних розрахунків тощо*, розроблених та складених за обраною управлінською системою і технологією з подальшою *презентацією, захистом і оцінкою* перед фаховою комісією магістерської програми «Облік і аудит в управлінні підприємствами АПК».

Основні компоненти і складові розглянутих підходів та методів з організації і методичного забезпечення самостійного виконання комплексного тренінгу магістерської програми «Облік і аудит в управлінні підприємствами АПК» пройшли апробацію і застосовуються на кафедрі обліку, аналізу та аудиту в АПК для підготовки професійних кадрів з обліку і аудиту.

С. О. Цимбалюк, канд. екон. наук, доцент
кафедри управління персоналом

ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕРГОНОМІКА»

Підвищення ефективності засвоєння студентами передбаченого програмою матеріалу залежить від застосування активних методів навчання. Як зазначає Х.-Е. Майхнер, за переважно пасивного сприйняття інформації ті, що навчаються, зберігають у

пам'яті: 10 % того, що читають; 20 % того, що чують; 30 % того, що бачать; 50 % того що чують і бачать. У той же час, за активного сприйняття інформації вони утримують в пам'яті: 80 % того, що говорили самі, 90 % того, що робили самі. Ці дані підтверджують й інші автори. За Г. Майером, через 72 год. (три доби) після отримання відомостей у пам'яті слухача залишається за аудіосприйняття (почув) близько 10 % інформації; за візуального (побачив) — 20 %; за аудіовізуального (почув і побачив) — 50 %; за аудіовізуального сприйняття та обговорення — 70 %; за аудіовізуального сприйняття, обговорення та за наявності можливості практичного застосування — 90 %.

Серед активних методів навчання, які застосовуються при проведенні практичних занять з вибіркової дисципліни «Ергономіка», слід виділити кейс-метод та роботу в малих групах. Дані методи застосовуються одночасно або окремо при проведенні практичних занять з наступних тем: «Методологічні основи ергономіки», «Оцінка ефективності системи “людина — машина”», «Психофізіологічна та соціальна адаптація людини» та «Ергономічні вимоги до організації робочого місця». Наприклад, при розробці анкети для оцінювання втоми та розробці паспорта робочого місця застосовується робота в малих групах, при оцінюванні ефективності системи «людина — машина» та підборі кандидата на вакантну посаду — поєднується кейс-метод з роботою в малих групах.

Головною перевагою **кейс-метода**, на наш погляд, є набуття практичних навиків щодо вирішення проблем у конкретних ситуаціях. Кейс-метод допомагає студентам навчитись аналізувати та раціонально використовувати інформацію, критично розглядати різні точки зору, відстоювати власну позицію, знаходити раціональне рішення.

До позитивних моментів **роботи у малих групах** слід віднести можливість корегування помилкових думок; економію часу завдяки поділу праці та співробітництву; активізацію роботи кожного студента під час прийняття групових рішень, розв'язання конкретних ситуацій та підвищення завдяки цьому якості прийнятих рішень. При цьому кожен член малої групи несе відповідальність за конкретну функцію чи результат, від якості його індивідуальних результатів залежить якість результатів групи. Тому кожному члену групи відводиться активна роль «виконавця», а не пасивна роль «спостерігача». Крім того, не менш важливе значення має набуття практичних навиків роботи у колективі.

Для підвищення продуктивності роботи на практичному занятті викладач повинен забезпечити студентів **методичною картою**. Обов'язковими елементами методичної карти мають бути: тема, мета, цілі, хід заняття (або етапи роботи), методичні вказівки. У методичних вказівках вказується, що конкретно та яким чином повинні зробити студенти на кожному етапі роботи. Методична карта може також містити опис ситуації (у випадку, коли студентам потрібно вирішити ситуацію) чи приклад результату роботи (у випадку, коли перед студентами поставлено завдання щось розробити чи удосконалити).

Як приклад, наведемо фрагмент методичної карти до практичного заняття по темі «Психофізіологічна та соціальна адаптація людини»:

ТЕМА: Професійний підбір кандидата на вакантну посаду комерційного директора

МЕТА: Сформувати навички розробки вимог до кандидатів на вакантну посаду, оцінювання їх професійно-кваліфікаційного рівня, особистих, ділових якостей та відбору кандидатів на вакантну посаду.

ЦІЛІ ЗАНЯТТЯ:

- сформувати навички розробки вимог до кандидатів на вакантну посаду,
- навчитись визначати коефіцієнти вагомості показників у загальному їх наборі,
- сформувати навички управління процесами вивчення професійно-кваліфікаційного рівня, ділових і особистих якостей кандидатів на вакантні посади,
- оволодіти методикою підбору кандидатів на вакантну посаду.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

1. Розробити вимоги до кандидатів на посаду комерційного директора.
2. Визначити коефіцієнти вагомості якостей, якими повинні володіти кандидати.
3. ...

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Для проведення практичного заняття слід сформувати робочі групи (3—5 осіб). Кожна група є групою експертів, яка самостійно розробляє вимоги, оцінює кандидатів та приймає рішення про призначення на посаду одного з кандидатів.

На **першому етапі** експерти повинні розробити вимоги до кандидатів на посаду комерційного директора. Кожна група студентів вибирає із запропонованих характеристик та якостей (можна

доповнити запропонований перелік власними характеристиками та якостями) найважливіші, якими повинен володіти кандидат на посаду комерційного директора, шляхом простого голосування.

На **другому етапі** експертна комісія визначає вагомість кожної якості в загальному їх наборі. З цією метою кожен студент будує матрицю парних порівнянь відібраних якостей членами групи, до складу якої він входить.

О. І. Циркун, ст. викл. кафедри
іноземних мов факультету МЕІМ

КОМПЛЕКСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Об'єктивною ознакою розвитку європейського та світового суспільства є глобалізація, яка розглядається як поширення по всьому світу західних ліберальних цінностей, інтернаціоналізація економічного, суспільного та культурного життя. Для вищих економічних навчальних закладів виникає потреба корегування процесу підготовки фахівців адекватно до нових економіко-політичних умов, оскільки випускники цих закладів у своїй більшості, залишаючись громадянами України, працюють в транснаціональних корпораціях, характерною рисою яких є дуже щільне внутрішнє конкурентне середовище. У зв'язку з цим головною метою процесу підготовки майбутніх фахівців є формування професійної конкурентоспроможності особистості, озброєння її таким методично-категорійним апаратом, який дозволив би вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному полі, вміти вибрати правильні напрямки самовиховання та самонавчання в умовах, що постійно змінюються, самостійно аналізувати великі потоки інформації і приймати ефективні рішення. В цих умовах дуже актуальним стає комплексне застосування сучасних інтерактивних методів у процесі вивчення іноземної мови, оскільки мова є тією сполучною ланкою, яка дозволяє особистості знайти необхідне рішення в щільному потоці різновекторної інформації.

Сучасний дискурс фахової іноземної мови передбачає формування у студента таких вмінь та навичок, які дозволять йому в майбутньому вільно спілкуватись та бути конкурентоспроможним на ринку праці. Перегляд та обговорення студентами бізнес новин, які пропонуються такими всесвітньо відомими компаніями, як